

Tähkä-halli

Täähkä-Hallin näyttely ”Sähkö- virtaa maaseudulle” saatiin valmiiksi kesällä 2014, ja kesällä 2015 näyttely oli esillä täydessä laajuudessaan.

Näyttelyn teemana on maa- ja kotitalouden sähköistäminen, ja ajallisesti se kertoo sotien jälkeisistä vuosikymmenistä. Nopean muutoksen vuosikymmenistä, jolloin koneellistaminen paitsi helpotti ja tehosti erilaisia työtehtäviä, niin myös aikaansai suuren yhteiskunnallisen murroksen, kun elintarvikkeiden tuotantoon tarvittiin pienempi työpanos, ja vapautuva työvoima saattoi siirtyä muihin ammatteihin.

Näyttelyssä on kiinnitetty erityisen suurta huomiota kotitaloustöihin ja naisten tekemän työtaakan pienentymiseen. Erilaiset sähkökäyttöiset pienlaitteet ovat merkittäväällä tavalla helpottaneet kotitalouden töitä, liittyivätpä ne sitten ruoan valmistukseen, vaatehuoltoon tai kodin puhtauden ylläpitoon. Näin sähkö on helpottanut maaseudun naisten tekemää kaksinkertaista työpanosta: sitä ensimmäistä karjanhoidossa ja sitä toista, kodin ja perheen päivittäisen hyvinvoinnin hyväksi tehtyä.

Täähkä valittiin Suomen maatalousmuseo Sarkan kesäkohteeksi vuonna 2015.

Perusteluissa todetaan:

Pohjois-Karjalan Liperissä on tehty merkittävää kotiseututyötä oman museon eteen jo vuodesta 1960. Viimeisin voimainkoetus oli vuonna 2013 valmistunut Täähkä-halli, jonka uudessa näyttelyssä esitellään maatalouden sähköistymistä. Näyttely on laajuudeltaan ja aihepiiriltään Suomessa ainutlaatuinen.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Näyttelytila

Näyttelytila muodostuu kahdesta osasta, alakerran lattiatasosta ja yläkerran parvesta.

Lattiatasoon on sijoitettu sähkölaitteista ja maatalouden sähköistämisestä kertova näyttelyaineisto, parvelle puolestaan kotitalouden näyttely.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

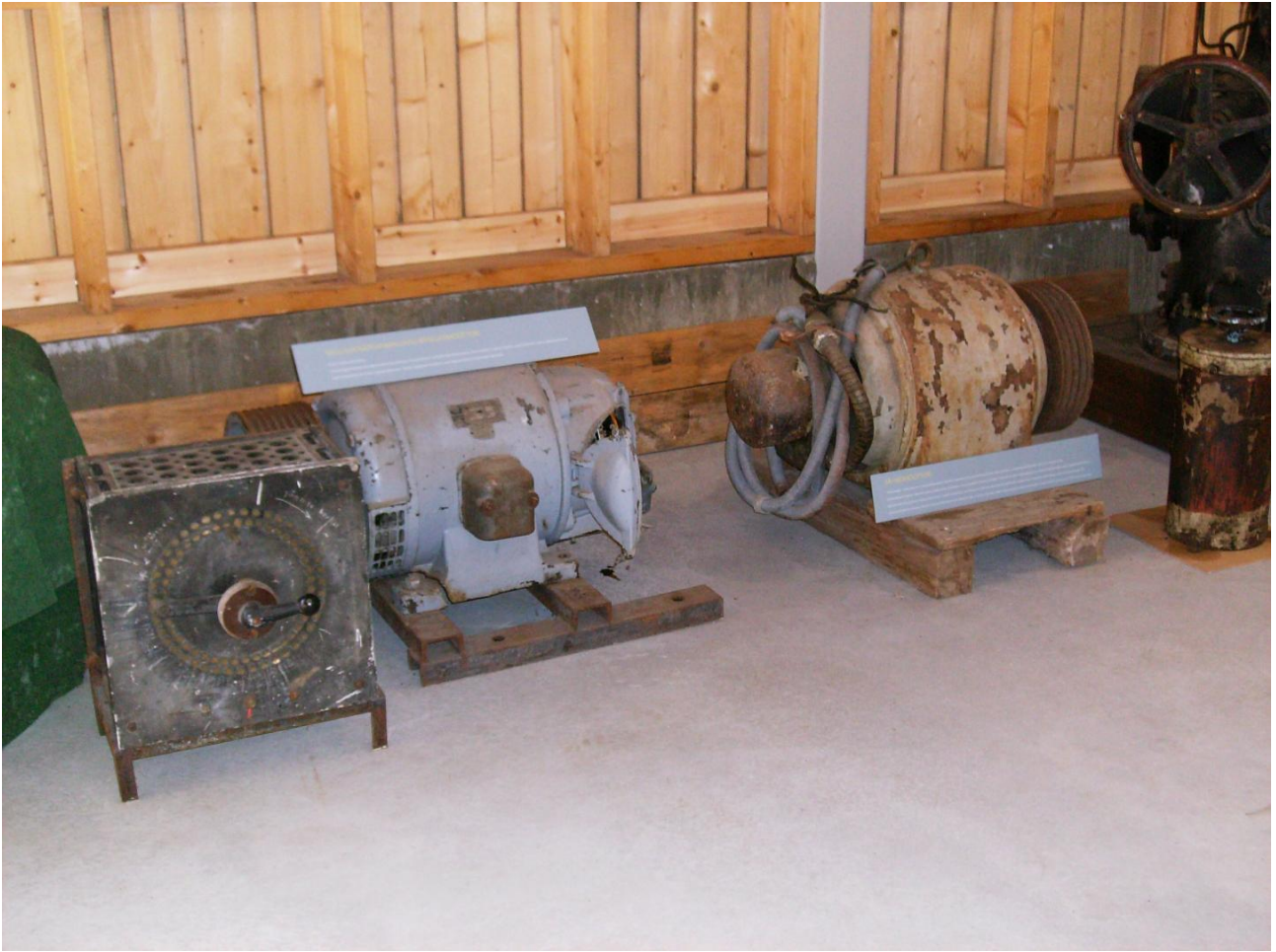

Sähkölaitteita

Tähkä-hallin lattiatasoon on kerätty sähkön tuottamiseen, siirtämiseen ja käyttämiseen liittyvää esineistöä.

Kuvassa on Pankakosken voimalaitokselta peräisin oleva säädin, jonka tehtävänä on ollut muuttaa virtauksen määrää sähköverkon kuormituksen mukaan.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Maatalouden sähkölaitteita

Näyttelyssä esitellään maataloudessa käytettyjä sähkölaitteita, johtimia, kytkimiä, moottoreita, generaattoreita ja niiden säätimiä.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Navetan sähköistäminen

Tärkeimmät ja aivan ensimmäiset sähkönkäytön sovellukset liittyivät karjatalouteen ja eläinten hoitoon, mikä johtuu karjatalouden keskeisestä merkityksestä maatalouden harjoittamisessa.

Kuvassa on maidonjäähdytykseen liittyvää esineistöä.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Sähkön tarina

Sähkön tarinaa on kerrottu havainnetaulujen avulla.

Osa tauluista kertoo sähkön käyttöönottoon liittyvistä tapahtumista, osa taas liittyy sen muutoksen kuvaamiseen, jonka teknistyminen aiheutti.

”Museo ilman tarinaa on vain tavaränäyttely”.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Pro Agria

Uusin näyttelyosio on Pro Agria -näyttely, jonka esineistö kertoo kotieläin-, kasvinviljely- ja talousneuvonnasta.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Naisjärjestöt

Merkittävä osuus - liittyipä se sitten kotitalustyöhön, ravitsemukseen tai yleisen viihtyvyyden lisäämiseen- on ollut Martoilla ja Maa- ja kotitalousnaisten järjestöillä.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Maalaiskoti

Parvtilaan on rakennettu -50 -luvun maalaiskodin tupa-interiööri, johon on koottu erilaisia kodin sähkölaitteita -50, -60 ja -70 luvulta.

Keittiö on sisustettu ajatuksella ”tältä se silloin näytti, tätä se oli”.

Tähkä- Liperin maatalousmuseo

Kotitalouden sähköistäminen

Parvella on kotitalouden teknistymisestä kertova näyttely.

Näyttelyn teemana on osoittaa, kuinka sähköisten apuvälineiden käyttö on helpottanut erityisesti naisten työtä, kun perinteissä maalaiskodissa naiset joutuivat huolehtimaan eläinhoidosta, osallistumaan viljelytöihin ja niiden lisäksi vastaamaan myös kodinhoidosta.